

A KONGRESSZUSI KÖNYVTÁR NYOMTATOTT KATALÓGUSAIRÓL

Kovács Ilona

A Kongresszusi Könyvtár katalógusai, ill. a National Union Catalog része az USA nemzeti bibliográfiai rendszerének, tehát a nemzeti bibliográfia funkcióit tölti be. Létrejöttének szellemi és technikai feltételei a 19. század során fokozatosan alakultak ki. A modern nyomtatott katalógus függvénye volt egyrészt a Kongresszusi Könyvtár feldolgozási szisztémájának és katalógusrendszerének, másrészt az amerikai szakmai körökben a nyomtatott katalógus iránti igény kifejlődésének.

A Kongresszusi Könyvtár kezdetben belső használatra kötetkatalógussal rendelkezett, melyet nyomtatott formában jelentetett meg az 1800-as évek elejétől egészen

1864-ig. Ezek a kötetkatalógusok eleinte szakszerű elrendezésben adták az anyagot, mely megegyezett a könyvtár állományának felállítási rendjével. Később áttértek a betűrendre. Belső könyvtári célokra e korai kötet-

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az összefoglalóban ismertetett katalógus-kötetek az Országos Széchényi Könyvtárban megvannak.

katalógusok használata azonban egyre nehezkesebbé vált. Így az 1860-70-es években mind sürgetőbb feladatként jelentkezett a cédulakatalógus bevezetése. A Kongresszusi Könyvtár 1898-tól tért át az új, cédulakatalógus építésére.

*

Nem kisebb jelentőségű a vizsgált kiadvány története szempontjából a nyomtatott katalóguscédula szolgáltatás bevezetése sem. A Kongresszusi Könyvtár 1902-ben az ALA felhívására Herbert Putnam vezetésével indította meg a nyomtatott katalóguscédulák árusítását valamennyi amerikai könyvtár és minden kutató számára. A nyomtatott katalóguscédulaellátás gondolatát már 1850-ben felvetette Charles C. Jewett, a Smithsonian Institution könyvtárosa. Ezt a javaslatot Archibald Macleish a katalógus bevezetőjében úgy értékeli, mint amely gondolat megnyitotta az utat az egységes katalógizálás és a nemzeti könyvállomány teljes katalógusának publikálása felé. A következő évek könyvtáros konferenciáin (1876 Philadelphia, 1877 New York), az ALA fórumain és könyvkereskedői körökben egyre több szó esett a felmerült terv gyakorlati megvalósításáról. Elképzelésük szerint a könyvkereskedelem a megjelenő könyvekkel együtt árusította volna a nyomtatott katalóguscédulákat. Ezt két kiadó (Rudolph Indexer Company, Library Bureau) rövid ideig meg is kísérelte, de még nem teljes sikerrel. Sokkal eredményesebbnek bizonyult a Kongresszusi Könyvtár által megszervezett nyomtatott katalóguscédula-ellátás.

A Kongresszusi Könyvtárban, s a központi cédulaszolgáltatás eredményeként más amerikai könyvtárakban is kiépült modern cédulakatalógusok viszont lehetővé és szükségessé tették, hogy a Kongresszusi Könyvtár katalógusa könyv formájában is megjelenjen. Szükségessé vált ez a könyvtárak belső munkájában és a tudományos kutatás megkönnyítése érdekében egyaránt. Minthogy a tervezett új katalógus funkciója túlnőtt a Kongresszusi Könyvtár keretein, így a feladat megoldásába számos más amerikai könyvtár is bekapcsolódott. Ez lehetővé vált az egységes cédulaszolgáltatás nyomán kialakult egységes feldolgozási szisztéma következtében.

*

Az Association of Research Libraries felkarolta a nyomtatott katalógus ügyét, s 1936-ban tárgyalásokat kezdett a Kongresszusi Könyvtárral, váratlan nehézségek miatt azonban egyelőre eredménytelenül. 1940-ben azonban ismét előtérbe került a nyomtatott katalógus kérdése, s 1942 tagaszán megjelent az

THE LIBRARY OF CONGRESS CATALOGS

The National Union Catalog

*A Cumulative Author List Representing
Library of Congress Printed Cards
and Titles Reported by Other American Libraries*

COMPILED BY THE LIBRARY OF CONGRESS
WITH THE COOPERATION
OF THE FURNISHERS THE OWNERS OF THE ASSOCIATE LIBRARIES
OF THE AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION

1958-1962

VOLUME 1
A-ALT

ROWMAN AND LITTLEFIELD, INC.
NEW YORK, N. Y.
1963

THE ASSOCIATION OF RESEARCH LIBRARIES

A CATALOG OF BOOKS REPRESENTED BY LIBRARY OF CONGRESS PRINTED CARDS

Issued to July 31, 1942

VOLUME 1
A-ADLER, LEWIS H.

1958
PAGEANT BOOKS, INC.
New York, N. Y.

The Library of Congress

Author Catalog

A CUMULATIVE LIST
OF WORKS REPRESENTED BY
LIBRARY OF CONGRESS PRINTED CARDS

1948-1952

VOLUME 1
A-Ash

1960
PAGEANT BOOKS, INC.
Paterson, New Jersey

THE ASSOCIATION OF RESEARCH LIBRARIES

A CATALOG OF BOOKS REPRESENTED BY LIBRARY OF CONGRESS PRINTED CARDS

SUPPLEMENT

Cards Issued August 1, 1942-December 31, 1947

VOLUME 1
A-AMERICAN MARKETING ASSOCIATION

1960
PAGEANT BOOKS, INC.
Paterson, New Jersey

előfizetési felhívás. A Kongresszusi Könyvtár nyomtatott katalógusának fősorozata *Catalog of Books Represented by Library of Congress Printed Cards* címen jelent meg 1942 és 1946 között. Tartalmazza az 1898. augusztus és 1942. július 31 között feldolgozott könyvanyagot. Természetesen nem válogatás nélkül, ezért nem tekinthető a Kongresszusi Könyvtár állománya teljes katalógusának. De nem tekinthető kizárólagosan a Kongresszusi Könyvtár katalógusának sem, hiszen a katalógus több, mint 250 000 céduláját más amerikai könyvtárak készítették saját állományuk alapján.

Ezek után természetesen újabb feladat előtt állt a könyvtár. Biztosítani kellett a megjelent alapkatalógus folytatását. 1946 márciusában Helsey William Wilson egy röpiratot bocsátott közre (*Proposed Plan for Printing Library of Congress Cards in Cumulative Book Form*), melyben javaslatot tesz a szupplementek megjelentetésére. Az ARL külön bizottságot hoz létre a kérdés megoldására. 1947-től valóban havi, negyedévi és éves kumulációk formájában sikerül biztosítani a katalógus folyamatoságát. Számtalan vita és felmérés eredményeként pedig 1948-ban megjelenik a katalógus második nagy ciklusa, mely az 1942. augusztus 1 és 1947. december 31 közötti periódust öleli fel. Ez a sorozat lényegében az alapkatalógus első szupplementje.

A következő kiegészítés 1953-ban *The Library of Congress Author Catalog* címen jelent meg és az 1948 és 1952-es periodusra vonatkozik. A katalógusban feldolgozott kiadványfajták köre bővült. Könyveken kívül bekerültek a katalógusba a térképek, zeneművek, filmek, folyóirafok, sorozatok, sokszorosított kiadványok stb. is. A filmanyagot a ciklushoz csatlakozó külön kötet tartalmazza.

Lényegében a katalógus újabb kiegészítéseként, de a tartalomnak sokkal inkább megfelelő címmel jelent meg immár a negyedik sorozat 1958-ban. A katalógus új címe: *National Union Catalog. A Cumulative Author List Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by Other American Libraries.* - A katalógus az 1953-1957-es időszakot dolgozza fel. Ehhez csatlakozik 1963-ban hasonló címen az 1958-1962-es időszakot tartalmazó ötödik sorozat. Mindkét kumulációhoz a film- és zenei anyagot tartalmazó további kötetek csatlakoznak.

A katalógus valamennyi ciklusa a Kongresszusi Könyvtár nyomtatott katalóguscéduláinak foto-offszet eljárással készült másolata. A katalógus gyűjtőköre kiterjed a szerzős és szerző nélküli könyvekre, zeneművekre, térképekre, periódikumokra, sorozatokra, sokszorosított kiadványokra, filmekre. Rendezési alapelve a betűrend. Egy szerző művein belül előre kerülnek az össze-

gyűjtött művek és annak fordításai. Majd ezt követik a címek betürendjében ve-
gyesen az egyes eredeti művek és fordítások. Címleirási szempontból a ka-
talogus három cédulatípust tartalmaz: főlapokat, melléklapokat és utalókat.

Allemagne, Henry René d', 1863-

... La toile imprimée et les indiennes de traïta; notions par
Henri Clouzot ... Paris, Gründ, 1942.

2 v. 209 pl. (part col.; incl. facsim.) 334 x 251".

Vol. 2 issued in portfolio.

"Bibliographie": v. 1, p. 133-138.

CONTENTS.—I. Texts, reufermant 52 planches.—I. II. Album, reufermant
214 planches et la nomenclature des toiles éditées par les Bouquet au
XIXe siècle.

1. Textile industry and fabrics—Hist. 2. Textile printing. 3. Cos-
not, Henri, 1863— II. Title.

NK6809.A4 745.52 47-38096

Library of Congress (1)

Albert, Ernst, 1881-

Das naturgefühl I. II. Chr. Hülty's und seine Stellung in
der entwicklung des naturgefühls innerhalb der deutschen
dichtung des 19. jahrhunderts, von Ernst Albert. Dort-
mund, F. W. Ruhfus, 1910.

137 p. 231 cm. (On cover: Schriften der Literarhistorischen ge-
sellschaft, Bonn .. VIII)

Chapters I-III were issued as the author's inaugural dissertation,
Bonn.

"Literaturverzeichnis": p. 9-11.
1. 1881y. Ludwig Heinrich Christoph, 1769-1778. 2. German
poetry—18th cent.—Hist. & crit. 3. Nature in literature.
1*72359.H4A9 10-21337 rev

A főlapokon a címfejet tipográfiailag kiemelik, szerzői, vagy testületi név
esetén felülgépelik. A szerzői neveket disztinktiv elemekkel látják el. Ez a meg-
különböztető elem többnyire a születési és halálozási év. A kiemelt cím-
fejeket a címleírás teste követi, mely három részre oszlik:

- a/ a címlap lehetőleg minden változtatás nélkül, hü másolata: cím, alcím,
a szerző és közreműködők névalakja a könyvön feltüntetett formában,
impresszum;
- b/ majd ezt követi a terjedelem és a sorozatok följegyzése;
- c/ végül a rendkívül sok szempontra kiterjedő és igen alapos megjegy-
zések.

A megjegyzés tartalmazza: a gyűjtemények részletes analizisét; a rejtett
bibliográfiák feltárását; a cirill és más nem latinbetűs címfelvételeknél a transz-
literált címet; fordítás esetén az eredeti címet; a címlapon szereplő, de a címle-
írásból kimaradt vagy változtatott formában a címfejbe emelt adatokat; a kolli-
gátumok másik tagjára való utalást; a disszertációkra vonatkozó feljegyzéseket;
mindenfajta közreműködő vagy tárgyalt személy pontos névkiegészítéseit; meg-
különböztető adatait, uralkodók vagy más történelmi személyek rangjának pon-
tos meghatározását stb.; a mű tartalmát feltáró tárgyszavakat, 1930 után feldol-
gozott műveken decimális számokat is.

A megjegyzést követően följegyzik továbbá a címleírást készítő könyvtá-
rakat, a könyv helyrendi számát, a megrendeléshez szükséges széria számot.

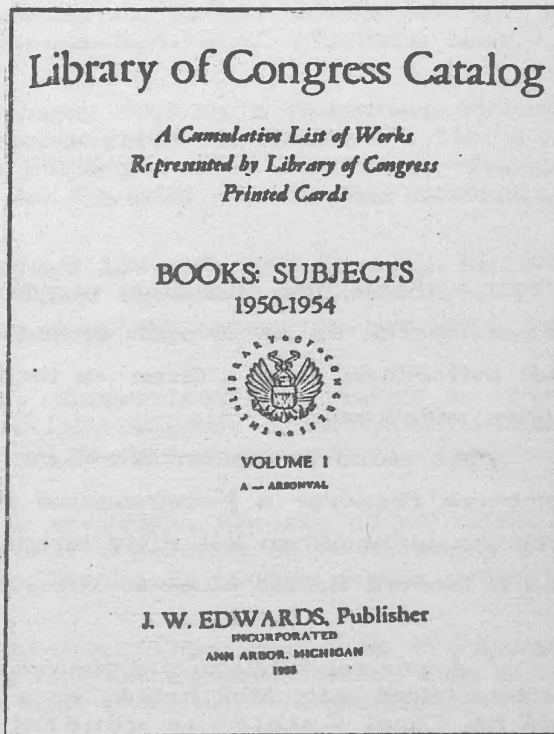
Melléklapok készültek a társszerzők, közreműködők és közreadók ne-
veiről, feloldott anonim művek címéről, melyek rövidített cimleirással átutalnak a
főlaphoz.

Utalók "see" szóval irányítanak a címfejlül választott formához.

1950-től a betűrendes katalógus
anyagát külön tárgyszerinti csoportosítás-
ban is közreadják. A kiadvány címe:
Library of Congress Catalog.
Books: Subjects, tulajdonképpen
tárgyszókönyvtár. A tárgyszavak betű-
rendjében rendezi el az anyagot. Cimleirá-
sai sokkal rövidebbek, mint a betűrendes
könyvtár címléírásai.

*

Bár részben a munka nagy volume-
ne, részben az óriási időhatárok előidéz-
nek bizonyos rétegződést, következetlensé-
geket a katalógusban, mégis a kiadvány
egészéről elmondhatjuk, hogy megbízható,
és igen sokrétű adatfeltárásai a belső
könyvtári munka és a tudományos tájékoztatás egyaránt nélkülözhetetlen segéd-
eszközévé teszik.

Irodalom

- A Library of Congress fent leírt katalógusainak bevezetői.
- Bóday Pál: Külföldi nemzeti bibliográfiák. Bp. 1961. 68 p.
- Rules for Descriptive Cataloging in the Library of Congress. Washington 1949. 141 p.
- The Card Catalogs of the Library of Congress. A brief description. Washington 1955. 30 p.
- The Library of Congress and Its Work, 1950. 32 p.
- The Cataloging-in Source Experiment. A Report to the Librarian of Congress by the Director of the Processing Department, Washington 1960. 199. p.